

УДК 327.54(73)

Худопій А.О.

Політичні стереотипи в риторичі американських президентів

Проведено риторичу американських президентів. Розглянуто основні стереотипи, висловлені в промовах американських лідерів, починаючи з Г. Трумана і закінчуючи Дж. Бушем-мол. Обґрунтовано появу політичних стереотипів президентів США та їхній вплив на зовнішню політику Америки упродовж 1945-2008 років. Вищено та описано політичні погляди американських президентів, їхню риторичу та мотивацію їхніх політичних виступів.

Ключові слова: риторика, політичні стереотипи, зовнішня політика, демократія, свобода, взаємодія.

В умовах ключової ролі США набуває актуальності дослідження чинників, що впливають на політику американських президентів. Вагомим є аналіз риторичи американських політиків, що впливає на внутрішню та зовнішню політику не лише Сполучених Штатів, але й решти країни світу.

Власне актуальним і раніше не досліджуваним виявляється аналіз політичних промов, що безпосередньо пов'язаний із зовнішньополітичним курсом Вашингтону.

Зовнішню політику американських очільників досліджувало чимало науковців, які розглядали різні аспекти цієї проблеми. Серед них слід зазначити політико-психологічний аналіз зовнішньої політики американських президентів за працями В. Маджова [1], політичний аналіз зовнішнього курсу американських президентів за працями З. Бжезінського[2], історичні аспекти зовнішньої політики США за працями В.Ф. Кімбала[3], А.М. Шлегелера[4], оцінює ситуації у працях В. Беннета[5], А.Ф. Гайдука, Г. Крескена, Д.В. Губерського[7], Т. Лінгстона[8], М. Вайсса[12] тощо.

Одним з аналізів риторичних зв'язків американських президентів та чинників, що суттєво впливають на формування зовнішньої політики Сполучених Штатів залишилася праця усього науковця. Ми вбачаємо наше завдання у висвітленні взаємодії риторичи та зовнішньополітичної діяльності американських очільників упродовж 1946-2008 років.

Метою даної статті є вивчення такого чинника, як президентська риторика, що корелює з зовнішньою політикою президентів США, зокрема Г. Трумана, Д. Ейзенхауера, Дж. Кеннеді, Л. Джонсона, Р. Ніксона, Дж. Форда, Дж. Картера, Р. Рейгана, Дж. Буша-мол., Б. Клінтона та Дж. Буша-мол.

Поставлені мета передбачає вирішення таких завдань:

- Здійснити аналіз риторичи президентів США від 1946 до 2008 років;
- Описати політичні стереотипи, висловлені в промовах американських очільників, що впливають на формування зовнішньої політики країни;
- Здійснити аналіз зовнішньополітичного курсу Вашингтона та його кореляцію з політичними промовами американських президентів.

На процес формування основ зовнішньої політики впливає риторика американських президентів, яка відображає бачення про міжнародний світ. І тут відіграють роль різні фактори – стратегічні, економічні, політичні, внутрішні і зовнішні, особисті та групові. Проте стереотип «милитарності» був і залишається домінуючим в промовах державних очільників. Концепція власної винятковості значною мірою впливає на сучасну міжнародну діяльність Сполучених Штатів. Проте доцільно обумовлюється питання: як така місія може бути реалізована. Так, одні з варіантів базується на прийнятті військ – методу, або так званого «білого світу». Як наслідок, військ-алдер повинна бути максимальною активною і втручатися у всі світові та національні процеси, впроваджуючи свою модель розвитку.

Неможливо оминути той факт, що традиційним для політичних промов президентів США є стереотип про свою країну як осередок стабільності. Американська держава діє загалом виключно, що жби Вашингтон мав свої війська у інших країнах світу, то настан би хаб (з.с.12). Вражає категоричність американського аналітика і завідомо думка про політику Сполучених Штатів. Немале сумніву, що ця країна суттєво впливає на геополітику, проте не варто перебільшувати її роль у міжнародних справах.

З іншого боку, протягом останніх 60-ти років Америка відіграла важливу роль світової посередника. Сьогодні неможливо уявити, що сучасній західній державі несподобало б міжнародні переговори без участі США. У свідомості політиків США сформувалися стереотипи про свою країну як країну-посередника у справах світової політики. Вашингтон не раз виконував роль посередника в «гарячих точках» планети, а на Близькому Сході став учасником процесу мирного врегулювання. США були настільки активно задані в арабсько-ізраїльському конфлікті 1973-1974 років, що А. Садат навіть вимушений був покластися на американське дипломатичне. Півлі президент Сірії Хафез Асад звернувся за посередництвом до Сполучених Штатів, намагаючись домогтися згоди про відведення військ з Гolanських висот.

Окрім стереотипу «посередництва», наявним у риторичі президентів виявився подвійний стереотип про американську місію. Ліві вбачають у Сполучених Штатах головний арбітра у внутрішньополітичних питаннях у всьому світі. При цьому аналіз показує переконливо, що Вашингтон завжди знає правильні демократичні рішення, придатні для будь-якого суспільства, незалежно від його історичних і культурних особливостей. Серед правих акцентно переконають в тому, що вирішення всіх складних світових проблем уможливлено від визнання гегемонії США та застосування сили, утвердження американської могутності. Аналізуючи ці проблеми, З. Бжезінський сам визнає, що Сполучені Штати – це економічно і державно – міжнародний гегемон і демократія. Зацікавлені гегемоністську владу за впродовж, Америка маскується демократичною риторичою [див. з.с.157].

Таблиця 1

Слід зазначити, що у політичній свідомості президентів «своєю» «дда» є одним із ключових стереотипів. Для того щоб глибше усвідомити особливості зовнішньої політики зазначених американських президентів, ми провели контент-аналіз їхніх основних промов. Ділячи існуючі стереотипи «свободи» пригатамачий кожному американському президенту, в і як потужний інструмент маніпулювання суспільною свідомістю він певною мірою впливає на прийняття рішень та курс зовнішньої і політики. Кожен президент, продовжуючи традиції попередників, намагався перенести уявлення про свободу на інші країни та континенти.

Стереотипи «боротьба за свободу» представлений двома протекстами, з яких членивове може віднайти певні ознаки цінності ситуації за демократії (див. таблицю 1). Г. Трумен вважав, що свобода слід поширювати за межами США. Він очолював 2-й номерних президентів в історії, який наразі світу. Досить високим титлом є позитивне демократії. Це не випадково, оскільки за його керівництва Туреччина та Греція були надано фінансову допомогу, розквітло іслам Маршалів, почала діяти доктрина Трумена і т.д. В основній президентів Трумена модернізувалося традиційна ідея про історичне призначення Америки в новосвітовому світі: «Національні інтереси США у світі змінювалися параметрами розвитку, зі зростаючою швидкістю системи не можуть ретранслюватися адміністративні структури зобов'язані, окрім традиційних цінностей американської демократії... наголошують Г. Армстронг, голова Національного Радів і півдня зовнішньої політики, зазначивши при цьому, «що право Сполучених Штатів на збройні втручання в конфлікти на найвіддаленіших територіях, якщо там життя і діяльність американців загрожують небезпеці. Цей нахил навінав захистом свободи» [1, с. 556].

Політику Г. Трумена проілюстрував Д. Ейзенхауер, для якого стереотипи «свобода» уособлювала власні «вільні народи світу» та «демократії» (див. табл. 1). Ці показники є досить високими у порівнянні з риторикою інших президентів. Боротьба за демократію у світі в протиставленні з СРСР наважало «вільним народам світу, вільним тямом чинити право інших народів обирати систему, подібну до американської. Ті народи, що обирали шлях розвитку західної цивілізації, вважалися вільними народами світу. На початку своєї правління, дотримувалися помірності у період «холодної війни», Д. Ейзенхауер погрожував зовнішнім ворогам застосуванням ядерної зброї, вважав скорочувати традиційні збройні, незважаючи на опір представників військового комплексу. Політика Ейзенхауера щодо СРСР піддала у стримуванні радянської зброї можливість завадити удару у відповідь в разі агресивного акту. Президент сподівався, що така ситуація гарантуватиме мир в утримуватиме мир від мілітаризації.

Щодо Дж. Кеннеді, то він був новим представником ліберальної традиції і хоча істотний сумнів щодо глибини відданості його ліберальній доктрині, не було сумнівів у тому, що його адміністрація продовжить політичну традицію боротьби за свободу. Президент Кеннеді сприймав свободу критично-принциповою політичною традицією попередників. Для нього свобода ґрунтувалася на демократії (див. таблицю 1). Як і попередні президентів, він був переконаний в тому, що США слід допомагати іншим народам світу стати вільними (зокрема, не раз робив спроби звільнити Кубу від комуністичного правління).

Ріки з 1945 до 1970 були періодом змінювання американської могутності. Після Другої світової війни, США дивили свої претензії на роль лідера. У виступах Д. Девісона досить виразно показана подія проблеми «вільних народів світу». Цей стереотип відбився у політиці продовження складної війни у В'єтнамі. Стереотипи «демократія» слабше виражені в його риторичі і не підтверджуються зовнішньополітичною діяльністю.

У президента Нісона нижчий показник щодо «вільних народів світу» і дуже низький щодо демократії. Його риторика частково відображена в зовнішній політиці, оскільки він спроби застосувати військи (за перший рік його каденції війська вислалих у В'єтнамі зменшилася на 100 тис.).

Досить низьким є показник Дж. Форда «боротьба за свободу». В зовнішній політиці Форда був стриманий, він навіть досі устигав у перемовинах в Женеві, на конференції і питання безпеки та співробітництва в Європі.

У Дж. Картера високі показники «демократії» та «свободи». Зовнішня політика адміністрації Картера не було спрямована ні на відновлення статусу і підтримку, ні на інші такі «холодної війни», а скорше на світовий порядок. Демонструючи засобами в реалізації такої мети у міжнародних відносинах було співробітництво з іншими країнами, особливо західноєвропейськими. Президент акцентував увагу на «демократії» та «свободі» (див. табл. 1), а його риторика «боротьби за демократію» є найвищим з усіх зазначених президентів. Головними пріоритетами у зовнішній політиці Картера були права людини та стримування гонимі озброєні. Дотримувалися оборонного курсу, президент, визначаючи пріоритети, що стосувалися питання зовнішньої

політики (в університеті Нотр-Дам 27 травня 1977 р.), акцентував увагу на питаннях припинення. Проблемою зустріти виклики нового світу, Картер пообіцяв американським людям зовнішню політику, що буде ґрунтуватися на неухильній честості щирості і віри в історичне бачення розвитку [5].

У Рейган розпочав активну боротьбу за свободу в світі проти СРСР. Свобода для якого була «свободою в широкому розумінні слова, яка ґрунтувалася на демократії» (див. табл. 1). У його риторичі проблема вільних народів світу носила високе місце, хоча у кількісному вимірі він поступався іншим президентам. Зовнішня політика адміністрації Рейгана була спрямована у складній до СРСР, оскільки вважалося, що комунізм в Москві був «свідченням слабкості або відсутності політрукції». Він завжди намагався вилучити в історичну хвилину, всієї з промови Дж. Ф. Кеннеді: «Ніколи ніхто не сподівався так, щоб ми могли перемогти в Європі. Проте давайте вішати на: Будемо боротися всією перемогти» [6, с. 523]. У Рейган доміно своєї каденції врятував, що США і Захід мають тільки один вибір – діяти або розірвати, вважаючи, що Сполучені Штати не мають іншого вибору як вести війну. Утримати в разі війни він дія агресивною політикою щодо СРСР, підтвердженням чого слугували його промови.

Щодо Дж. Буша, то у травні 1989 р., виступаючи в університеті Техасу, він визначив загальний нахил до СРСР, що ґрунтувалося на «широкому слуху». Свобода для Дж. Буша – це «вільні народи світу, демократії та свободи інших країн, зокрема Польща», хоча його показник у риторичі нижчий у порівнянні з іншими (див. табл. 1). Адміністрація Буша зробила акцент на питання зовнішньої політики стосовно СРСР у вересні 1989 р. в Директиві Національної безпеки № 23, яка була відправлена президентом і проілюстрована іншими висловленнями. У документі було зазначено, що радянська зброя зростає, а трансформація Радянського Союзу зазнаватиме догнати, що можна досади лише з історичні сили [8, с. 482].

Політику Дж. Буша-ст. продовжив Б. Клінтон, проте відсутність зацікавленості до питання зовнішньої політики першої історично історично змінилася на зовнішній політиці США. Без конкретної програми та конкретної зовнішньої політики адміністрація Буша не могла зробити підтримку так чи інакше риторично, високих для зовнішньополітичного курсу країни. У Б. Клінтона середній показник боротьби за свободу (див. таблицю 1).

У широкому контексті традиції Клінтона та Буша – мов: показали, що американські лідери зазнали невдачі, намагалися всіми силами зупинити період послаблення демократії. Спроби спроби боротьби за свободу розі у зовнішній політиці і право підтримки, так само як і нахил від парадигми щирості і послідовності у політиці, виявилися незначними.

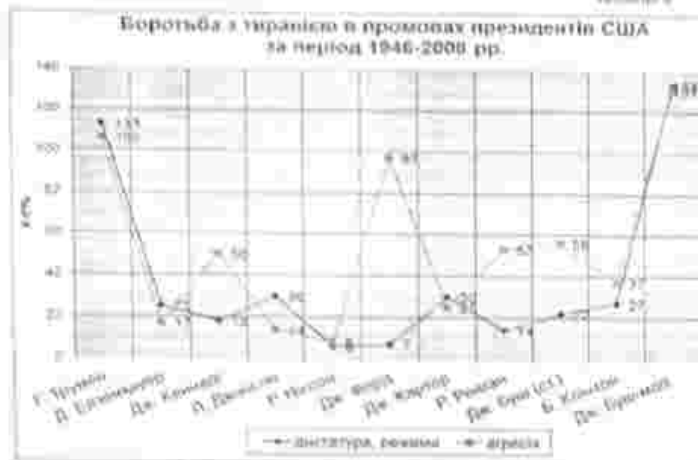
У ослабленні СРСР, звичайно «холодної війни» і загрози з боку Москви, американська політика намагалося виробити нове бачення світу і світової політики. Став свідомості американських виборців змінювалося завдяки не тільки під період правління того чи іншого президента, а й від більш риторичі в американській політиці конвульсивної консервативної та ліберальної підвали.

Аналіз президентської риторичі засвідчує, що, окрім стереотипу «свобода», серед уявлень американських президентів побутує стереотип «боротьба з тиранією». У промові президента не бракувало емоцій для оцінки протиположності, наприклад: «агресія», «комуністична небезпека», «ворог демократії», «імперіалістичний комунізм», «китайська держава», «радянська окупація» тощо (див. таблицю 2).

Стереотипи «тиранія» представлений такими емоціями, як «диктатура», «режимні і «агресія». Для Трумена тиранія уособлює СРСР. Доктрина стримування була спрямована проти СРСР та країн-сателітів, а конфронтація призвела до формування блоку НАТО. Америка не хотіла поступитися комуністичній у боротьбі за світову панування. У Г. Трумена один з найвищих показників «свободи» про диктатуру та агресію як він пов'язував з політикою СРСР та комуністичним.

Слід відзначити, що політику Г. Трумена проілюстрував Д. Ейзенхауер, у вивченнях якого «спричин» мало чим відзначалася від усіх інших президентів. Так, тираном вважалася СРСР та Китай, інші зовнішньополітичні заходи сприймалися як агресія; комунізм уособлював диктатуру та режим (див. табл. 2). «Холодна війна» була в розпалі, а обидві країни, як США так і СРСР, вели жорстку боротьбу за сферу впливу в світі. У кількісному відношенні Д. Ейзенхауер відсутній «тиранія» та «агресія» значно менше, ніж

Таблиця 2

його попередник, проти його політики не надто відважувалася. Він був переконаний, що комуністичні сили протистоять у Південно-Східній Азії. Фактично основи в'єтнамської війни заклали президент Ейзенгауер.

Важливо додати до цього: президент Кеннеді вважав, що з тиранією слід вести мещадну війну. «Світотв тиранію президент Кеннеді називав комуністичні країни, які втрачають демократію та свободу. У його промовях комунізм — це агресія, тиранія та контроль». Президент був переконаний, що комуністи ввійшли до провінцій, їх не можна врятувати, а СРСР готується до війни. З цього приводу він зазначив: «В Азії натиск китайських комуністів загрожує безпеці всього регіону, а США повинні виступити за свободу для народів і незалежності для уряду. В Латинській Америці комуністи намагаються використати мирну революцію в надії створити базу на Кубі. США не проти бажання кубинців мати країну вільна, а проти домінування тиранії, проти комуністичного домінування в цій сфері. Сполучені Штати повинні звільнити народи американського континенту від усіх форм тиранії» [9]. У Дж. Кеннеді високий показник згадок про диктатуру і надзвичайно низький про агресію.

Показником є виступи Л. Діксона: в його показники висока диктатура та агресія виступає середнього. Незважаючи на слабку вираженість цих понять у риторичній боротьбі з диктатурою, під впливом Діксона розуміння комунізму, продовжувалась в Південно-Східній Азії (включно з війною у В'єтнамі упродовж його каденції значно зростає).

Щодо Ніксона, то в нього показники боротьби з диктатурою та агресією низькі. Його риторика відображає зовнішню політику, він докладав зусиль до звільнення в'єтнамців з В'єтнаму і в нього найнижчий показник «боротьби з тиранією».

У Форда високий показник «боротьби з агресією» і низький — «диктатури». Високий показник має показання, оскільки, незважаючи на перемир'я, підписане в Парижі в 1973 році, війна у В'єтнамі тривала до весні 1975 року. М'якший у риторичній президент Форд виявився твердим у продовженні війни в Південно-Східній Азії. Дж. Форд, як і його попередник, не хотів відступати (як не міг змиритися з поразкою), тому в серні 1975 року він просить Конгрес виллжити 300 міль. доларів на військово-дипломатичну діяльність Південного В'єтнаму. Конгрес відхилив прохання президента. Ні суспільство, ні Конгрес не підтримали президента.

Політична риторика президента Картера вгадує політичні промови попередників. У Картера середні показники боротьби з диктатурою та агресією. Це свідчить про його переконання в тому, що радянську експансію слід стримувати, і аналіз промов

президента підтверджує такий підхід. Чимсь міг у його виступах відслідкувати теми боротьби з диктатурою, робота з СРСР (див. табл. 2). Його політика, як зовнішня так і внутрішня, підтверджує його риторичну. В передвиборчій кампанії він обіцяв «згоріти витрати на воєнний бюджет на 5-7 млрд. доларів, та після виборів він їх щорічно збільшував (навіть з урахуванням інфляції). Спроби відмовитися, задля економії засобів, від будівництва нового дорожнього бомбардувальника Б-1 привели зрештою до початку будівництва ще дорожчої ракетної системи МХ. Такі кроки у його політичній діяльності підтверджують його риторичні заяви щодо боротьби з агресією, яку уособлював Радянський Союз.

Щодо Рейгана, то в нього вищий середнього показник боротьби з агресією і низький — з диктатурою. Агресія у його світогляді асоціювалася з СРСР. Рейган був переконаний, що комунізм уособлює зло, яке, на його думку, слід знищити. Президент наголошував, що Америка повинна діяти «лише виходячи з позиції сили». Виступаючи перед британським парламентом у червні 1982 року, він зазначив: «СРСР шукає безмежної влади у світі... Завданням нас до хрестового походу за свободу заради миру і справедливості» [10].

Вірний політичний традицій попередників, Дж. Буш-ст. у травні 1989 року в промові в університеті Техасу визначив загальний підхід до СРСР, що ґрунтувався на здоровому глузку. Він зауважив, що було б нерозумно формувати американську політику, довіряючи на злі радянським лідерам чи їхнім добрим намірам. США слід адекватно відповісти на розростаючу воєнну загрозу з боку СРСР. У поглядах Дж. Буша-ст. став помітний середній показник «тиранія». Якщо попередники Буша сприймали СРСР як осередок зла та тиранії, то, починаючи з президента Буша, з'являються нові центри тиранії серед яких С. Хусейн, правитель Іраку, Шивічча Корея. На зміну СРСР прийшли нові сили. Боротьба з тиранією займає досить високе місце у його риторичній та політичній діяльності. Згадаймо його реакцію на захоплення Кувейту.

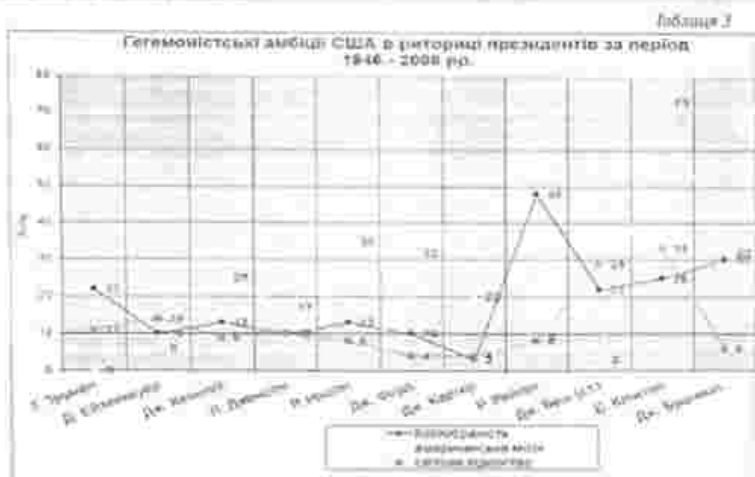
Політичні погляди «тиранія» у світогляді Клінтона набули суттєвого розшурення: нові викликами у вигляді президента стали Боснія, Ірак, Китай, С. Хусейн, Косово.

У Дж. Буша-ст. показник боротьби з тиранією найнижчий з-поміж усіх президентів (див. табл. 2). Його риторика відображає зовнішню політику США, як і під прикриттям боротьби з тиранією та агресією розпочали війни в Іраку та Афганістані.

Сполучені Штати вважають себе джерелом становлення і гарантом демократичних інститутів у всьому світі, застосовуючи власне право в збереженні демократії в інших країнах. В Нікарагуа, Мозамбіку, Анголі, Ефіопії, Афганістані, Іраку, інтервенція — це кампанія за підтримку США, спрямована на утвердження демократії і підтримку свободи.

Гегемоністські мотиви Америки виступає риторика американських президентів, а її аналіз дає нам вихід динаміку геополітичних устремлень офіційного Вашингтона на протязі тридцяти років, починаючи з 1946 до 2008 р. у лонаній нижче авторський таблиці замітимо гегемоністські амбіції американських президентів.

Ключовими «амбіціями» гегемоністських амбіцій американських президентів є «богообраність» риторична «богообраність» та «світотв лідерство». Серед усіх 11 президентів політичну лідерство «богообраність» найбільше проявляв президент Ейзенгауер, а найбільше американського народу згадував Р. Трумен, Р. Рейган, Дж. Буш-ст., Б. Клінтон та Дж. Буш-мл. На його переконання, що Сполучені Штати є обраною країною, що впаде вселенською задумом Бога, отже випливає покладення на неї відповідальності за перебіг подій у світі. Статистичні дані корелюють із зовнішньополітичними діями зазначених президентів. Г. Трумен був переконаний, що в ньому була місія захисника західного суспільства. Його рідучість підсилював згомий арсенал, який був засобом стримування комунізму та збереження провідної ролі США в світовій політиці. У своїх промовях Р. Рейган 48 разів згадав Бога, що свідчить не тільки про його віру, а й переконання в тому, що Америка впаде задумом Бога, доки на той час полягав у протистоянні з першим СРСР. Дж. Буш-ст. теж переконаний, що Бог свихлоє зовнішню політику США. Найчастіше серед зазначених президентів про «богообраність» говорив Дж. Буш-мл., який розпочав війни в Іраку та Афганістані. Тиме політичні президентів свідчать про те, що жоден про Бога є моральним виправданням будь-якої агресії на світовій арені; навіть на територіях, віддалених від кордонів США.

Другий показник гегемоністських амбцій США — американська місія, він є найвищим у риторичі Д. Кеннеді, Р. Ніксона, Дж. Форда та Б. Клінтона. Політична риторика Дж. Кеннеді (див. таблицю 3) утверджує тезу про те, що США виконують особливі задання у світі. Дані «місії» часто звучать в риторичі Дж. Кеннеді, який вважає, що Сполучені Штати повинні забезпечити світовий порядок. Свобода трактується як свобода від комунізму, оскільки політика Дж. Кеннеді було спрямовано на боротьбу з комуністичними країнами (згідно з метою створити Ф. Кастро чи війну у В'єтнамі). На думку Ніксона, США прагнуть виконувати анкету місії лідера світу і послідовно підтримувати світовий порядок, а відвістка місії сприятиме виконанню поставлених завдань. Він переконаний, що за свободу слід боротися, і підтверджує тому є В'єтнамі, де американська війська захищали її. За часів Р. Ніксона не посилляється воєнна ескаляція у В'єтнамі. Місія Америки, на його думку, повинна не в закінченні війни у В'єтнамі, а в тому, щоб не віддати країні комуністам. За президентства Ніксона Сполучені Штати вторглись в Камбоджу, окупували Лаос в 1971 році, за підтримки Вашингтона було свідомо провезено комуністичного президента Чилі С. Альєнде. Дані Дж. Форда місія показує у відстоюванні мирних ініціатив, проте не обійшлося без свідомого втручання. 14 травня 1975 р., після закінчення американського суду «червоними комуністами», президент Форд віддав наказ бомбардувати Камбоджу без свідомості ООН. Дж. Буш-ст. владу місія США різко, проте його політика свідчить про те, що місія є укоріненним поняттям у свідомості американських політиків. Перша війна в Залізній підтримці народів іноземні місії Америки як ретивізація країн Близького Сходу. Б. Клінтон був переконаний, що місія США полягала в їх провідній ролі у світі, а такий статус давав Америці право на втручання у внутрішні справи інших країн. За часів президента Клінтона США здійснювали воєнні інтервенції в Сомалі, на Гаїті, в Румунії, Боснії. Не часто говорять про місію Америки Дж. Буш-мл., проте війни в Афганістані та Іраку свідчать на користь цієї про місію США у боротьбі з тероризмом.

Третій індикатором гегемоністських амбцій американських президентів є світове лідерство, згадак про яке найчастіше трапляється в риторичі президентів Дж. Буша та Б. Клінтона. Щодо Буша, то такі показники відповідають політиці Америки, оскільки на той час втручання СРСР над Європою почав слабшати, а після розпаду Радянського Союзу в 1991 р. Сполучені Штати стали єдиною країною-наддержавою. 27 вересня 1993 року Б. Клінтон, виступаючи в ООН, наголосив: «Ми є лідером світу і точно опори для миру і миру. Ми знаємо певно, що від Гватемали до Південної Кореї у виродки є бажання стати господарями свого життя, і там, де ми можемо, ми докладемо зусиль

для того, щоб задовольнити прагнення людей. Ми будемо приєднати до всього, що відбувається у світі» [11]. Витак цієї воєнних операцій було проведено без свідомості ООН. В багатьох випадках у зовнішній політиці США діями на власний розсуд.

Гегемоністські амбції Вашингтона особливо посилюються після Другої світової війни. Політики з Г. Трумена і закінчуючи Дж. Бушем-мл., американські президенти виставляли світове лідерство США, захищали «свободу» за допомогою зброї, ведучи війни далеко за межами власної країни. Стереотипні гегемоністських амбцій було виявлено в усіх президентах зазначеного періоду.

Таким чином, Сполучені Штати шляхом військової та економічної співпраці реалізують свої національні амбції. Рухом СРСР відкрити перед Америкою нову можливість для реалізації проєкту — так званої ліберальної глобалізації (американізації), що дало їй змогу оголошувати весь глобальний простір сферою своїх національних інтересів. Своєю політикою Вашингтон підтримує президентське риторично.

Стереотипні, виявлені в риторичі президентів, корелюють з їхньою зовнішньополітичною діяльністю, отже, можна говорити про суцільну достовірність зроблених на підставі здійсненого аналізу авторських узагальнень і висновків.

Перспективну подальших розвідок зробимо в аналізі риторичі п'ятого президента США Б. Обами.

Список використаних джерел

1. Малахов В.Д. Игра без меж: «світово-гегемоністський» контекст соціальної «світової дипломатії» (1945–1949 гг.) / Малахов В.Д. // Холодна війна 1945–1963: Историческая реконструкция / Отв. ред. Н. В. Егорова, А. О. Чубаров. — М.: Наука, 2003. — С. 281–320.
2. Іжидельський І. Вибір світової пануючої імперської держави / Діалог Близький. — Київ: Виддавничий дім «Крисо», Мушкетерська Академія, 2006. — 203 с.
3. America Unbound: World War II and the Making of a Superpower / Ed. by Warren F. Kimball. — N.Y.: St Martin's Press, 1992. — 188 p.
4. Шлегель А.М. Цивільно-військова історія / Шлегель А.М. — М.: Прогрес, 1992. — 609 с.
5. Carter J. Address at Commencement Exercises at the University of Notre Dame, May 22, 1977. — Ресурс доступу до джерела: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=7532>.
6. Bennett W. America: the last best hope. — Vol. 2: From a World at War to the Triumph of Freedom 1914–1989 / William J. Bennett. — Nashville, Tennessee: Thomas Nelson, 2007. — 592 p.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1989–2000 роки): Підручник / Д.Ф. Гайдуків, І.Г. Кривень, Д.В. Губерський. — К.: Либікс, 2001. — 624 с.
8. Langston Thomas S. The Cold War Presidency: a documentary history / Langston Thomas S. — Washington, D.C.: CQ Press, 2007. — 506 p.
9. Kennedy J. F. Annual Message to the Congress on the State of the Union, Jan. 14, 1963. — Ресурс доступу: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=9138>.
10. Reagan R. Address to the Members of the British Parliament, June 8, 1982. — Ресурс доступу: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=42614>.
11. Clinton W.J. Remarks to the 48th Session of the United Nations General Assembly in New York City, September 27, 1993. — Ресурс доступу до джерела: <http://www.presidency.ucsb.edu/ws/index.php?pid=47119&st=kat>.
12. Ванс М. Міжнародні відносини після 1945 року / Морис Ванс; пер. з фр. С.Ф. Котомкова. — М.: ОАО «Інститутський дім «Горизонт», 2002. — 336 с.

Худолій А.А. Політичні стереотипи в риторичі американських президентів

Аналізують риторичі американських президентів. Розкрито основні стереотипні висловлення в риторичі американських лідерів, починаючи з Г. Трумена і закінчуючи Дж. Бушем-мл. Об'єктом дослідження політичності стереотипів президентів США і їх впливу на зовнішню політику Америки на проміжку 1946–2008 роки. Вивчені і описані політичні амбції американських президентів, риторика і мотиви їх політичної діяльності.

Ключові слова: риторика, політичні стереотипи, зовнішня політика, демократія, свобода, лідерство

Khudoliy A.A. Political Stereotypes in American Presidents' Rhetoric

The article deals with American presidents' rhetoric. Main stereotypes, distinguished in the rhetoric of American leaders, from H. Truman up to G. Bush junior, are described. The reasons for their formation from 1946 till 2008 are given. Their influence on the foreign policy course is explained. Political uses of American leaders, their rhetoric and motifs of their political activity are studied and described.

Key words: rhetoric, political stereotypes, foreign policy, democracy, freedom, hegemony